# Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis

2026-09-23, bylos Nr. eA-571-821/2026

**Teismas:** Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
**Dokumentas:** Nutartis
**Data:** 2026-09-23
**Bylos Nr.:** eA-571-821/2026
**Teisminio proceso Nr.:** 3-61-3-09827-2023-6
**Bylos rūšis:** Administracinė byla

Administracinė byla Nr. eA-571-821/2026 Teisminio proceso Nr. 3-61-3-09827-2023-6 Procesinio sprendimo kategorija 30.1 (S)

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS**
**N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU**
**2026 m. rugsėjo 23 d. Vilnius**

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jolantos Malijauskienės, Ivetos Pelienės (pranešėja), Virginijos Volskienės (kolegijos pirmininkė), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo (duomenys neskelbtini) apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2025 m. sausio 21 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atsakovui Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai dėl nutarimo panaikinimo.

## Aprašomoji dalis

**Teisėjų kolegija n u s t a t ė: I.**

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Bendrovė, pareiškėjas) kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – ir Taryba, atsakovas) 2023 m. lapkričio 9 d. nutarimą Nr. 03E-1653 „Dėl (duomenys neskelbtini) pažeidimo vykdant Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos reguliuojamą veiklą“ (toliau – ir Nutarimas).

Pareiškėjas nurodė, kad Taryba Nutarimu konstatavo, jog pareiškėjas pažeidė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – ir EEĮ) 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą prieš tris savaites informuoti vartotojus apie elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių nutraukimą, todėl tokiu būdu pažeidė vartotojų teises ir leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas; taip pat pareiškėjas, nesilaikydamas teisės aktuose (Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11d. įsakymu Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Taisyklės), 105.6 papunktyje, Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Buitinių vartotojų sutarčių aprašas), 22.4 papunktyje ir 33 punkte) bei sutartyse su vartotojais nustatyto reglamentavimo, numatančio, kad sutartyje nurodytu laiku užrašyti elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis ir deklaruoti juos tiekėjui sutartyje nustatyta tvarka privalo vartotojas, o vartotojui teisės aktuose nustatyta tvarka nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą kiekį, mokėjimas už per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą kiekį nustatomas pagal AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ir ESO) apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio

mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį, t. y. vietoj rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą). Dėl to minėtos grupės vartotojams teisės aktuose nustatyta tvarka nebuvo pateiktos apmokėti sąskaitos pagal ESO apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą, o faktiškai per rugpjūčio mėnesį suvartotas elektros energijos kiekis buvo perkeltas į vėlesnius laikotarpius. Taryba sprendė, kad tokiais neteisėtais veiksmais pareiškėjas pažeidė vartotojų teises ir leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas, todėl skyrė Bendrovei 931 902 Eur baudą.

Pareiškėjo teigimu, Tarybos išvados dėl tariamų reguliuojamos veiklos pažeidimų yra nepagrįstos, pareiškėjas nesutinka, kad jis pažeidė teisės aktuose nustatytą reikalavimą prieš tris savaites informuoti vartotojus apie elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių nutraukimą ir tokiu būdu pažeidė vartotojų teises ir leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas. Pareiškėjas paaiškino, kad jis 2022 m. rugpjūčio 18 d. pranešimu informavo vartotojus apie nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiklos nutraukimą nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., t. y. vartotojai buvo informuoti likus dviems savaitėms iki planuojamo veiklos nutraukimo, kas atitinka EEĮ 46 straipsnio 3 dalies nuostatas, kurios nustato dviejų savaičių vartotojų įspėjimo terminą. Pareiškėjo vertinimu, jam, kaip nepriklausomam tiekėjui, nėra taikomos Nutarime nurodytos EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos, nustatančios trijų savaičių vartotojų įspėjimo terminą, todėl pareiškėjas šiuo atveju nepažeidė reguliuojamos veiklos sąlygų.

Pareiškėjas dėl Tarybos nustatyto pažeidimo, kad Bendrovė, pažeisdama teisės aktuose bei sutartyse nustatytą reglamentavimą, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį, nurodė, jog pagal su klientais sudarytų standartinių elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo buitiniams vartotojams sutarčių bendrųjų sąlygų 4.2 papunktį, vartotojas privalo ne vėliau kaip iki ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos (ataskaitinis laikotarpis yra vienas kalendorinis mėnuo) deklaruoti tiekėjui apskaitos prietaiso rodmenis. Todėl už 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotą elektros energiją klientai apskaitos prietaisų rodmenis privalėjo deklaruoti iki 2022 m. rugpjūčio 31 d., o vėliau, t. y. klientams iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. nedeklaravus apskaitos prietaisų rodmenų – klientas apskaitos prietaisų rodmenis turėjo deklaruoti naujam elektros energijos tiekėjui, kuriam bus perduoti paskutiniai kliento apskaitos prietaisų rodmenys, nes Tarybos 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr. O3E-1178 pareiškėjo leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiklą nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. buvo sustabdytas.

Pareiškėjas pažymėjo, kad visi klientai (vartotojai) turėjo galimybę deklaruoti duomenis per 2022 m. rugpjūčio mėnesį ir tai padarė apie 86 procentus pareiškėjo klientų. Pareiškėjo teigimu, jis turėjo tiek įstatyminę, tiek sutartinę teisę perduoti ESO vartotojų, nedeklaravusių už per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartoto elektros energijos kiekio, paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaruoti nulinį suvartojimą), dėl to Bendrovė nepažeidė reguliuojamos veiklos sąlygų.

Pareiškėjas nurodė, kad ginčijamo Nutarimo tarpiniu (procedūriniu) aktu yra Tarybos 2023 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. O3E- 856 „Dėl (duomenys neskelbtini) reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ (toliau – ir Nutarimas dėl Patikrinimo akto), kuriuo Taryba pritarė 2023 m. birželio 27 d. (duomenys neskelbtini) reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo aktui Nr. E3-2 (toliau – ir Patikrinimo aktas) ir jame pateiktoms išvadoms bei įpareigoti Bendrovę per vieną mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos pervesti ESO 4 211 966,69 Eur su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – ir PVM) kompensacijų lėšų sumą, kuri turės būti grąžinta į valstybės biudžetą. Po šio nutarimo priėmimo Taryba 2023 m. liepos 27 d. raštu Nr. R2-(TT)-5899 „Dėl pranešimo apie galimai padarytą pažeidimą“ (toliau – ir Raštas) informavo pareiškėją, kad dėl Bendrovės pradėjo sankcijos skyrimo procedūrą. Pareiškėjas Nutarimą dėl Patikrinimo akto bandė ginčyti Vilniaus apygardos administraciniame teisme, tačiau teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, motyvuodamas tuo, kad nutarimo

skundžiamuose punktuose nėra jokių imperatyviai suformuluotų privalomų elgesio taisyklių, nėra nustatyta teisių ir pareigų, nėra taikytos poveikio priemonės, todėl šis nutarimas negali būti administracinės bylos dalyku. Pareiškėjo vertinimu, Nutarimo dėl Patikrinimo akto, kaip tarpinio administracinio akto, pagrįstumas ir teisėtumas yra susijęs su šios bylos ginčo dalyku, todėl turi būti tiriamas nagrinėjamoje byloje.

Pareiškėjas teigė, kad Taryba neteisingai apskaičiavo Nutarimu skirtinos baudos dydį, nepagrįstai kaip baudos pagrindu vadovaudamasi pareiškėjo iš reguliuojamos veiklos 2022 metais gautomis 26 625 784,00 Eur pajamomis. Pasak pareiškėjo, Taryba neatskyrė reguliuojamos ir nereguliuojamos veiklos pajamų ir baudą apskaičiavo nuo visų pareiškėjo veiklos pajamų. Taryba taip pat nepagrįstai baudą apskaičiavo ne pagal pareiškėjo gautas pajamas už praėjusius finansinius metus, t. y. už 2021 metus.

Pareiškėjas pažymėjo, kad Taryba, priimdama Nutarimą, praleido šešių mėnesių terminą sankcijai skirti. Taryba nepagrįstai teigė, kad nustatytas šešių mėnesių terminas skaičiuotinas nuo Tarybos Rašto pareiškėjui išsiuntimo dienos. Taip pat Taryba nepagrįstai nurodė, kad kitu atveju nustatytas šešių mėnesių terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo Tarybos Nutarimo dėl Patikrinimo akto priėmimo dienos. Pareiškėjo vertinimu, apie tariamus pažeidimus Taryba vėliausiai sužinojo 2022 metų rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais, dėl to sankcija pritaikyta praleidus šešių mėnesių sankcijos skyrimo terminą. Nepriklausomai nuo to, kad Taryba aprašė tariamus pažeidimus neplaninio Patikrinimo akte, Neplaninis patikrinimas neapėmė pažeidimų ir apie juos Taryba vėliausiai sužinojo 2022 m. spalio–rugsėjo mėnesiais. Šešių mėnesių senaties terminas sankcijai taikyti įstatymų leidėjo yra nustatytas tikslingai, siekiant užtikrinti civilinių teisinių santykių stabilumą ir apibrėžtumą, nes nustatydama senaties terminą valstybė savo įstatymų galia užtikrino, jog suėjus įstatymo nustatytam terminui asmeniui negalės būti skirti tam tikri apribojimai arba įpareigojimai. Šis terminas negali būti priklausomas nuo Tarybos veiksmų ar valios ir kiekvienu atveju turi būti objektyviai vertinama, kada Taryba sužinojo arba turėjo sužinoti apie tariamus pažeidimus.

Pareiškėjas atkreipė dėmesį, kad Taryba dar 2022 m. rugpjūčio 18 d. raštu Nr. R2-(VTGI)-4785 informavo pareiškėją, jog pagal Bendrovės 2022 m. rugpjūčio 18 d. viešai vartotojams paskelbtą informaciją, Bendrovė planuoja stabdyti elektros energijos tiekimo veiklą nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., nesilaikydama nurodyto trijų savaičių termino, taigi apie tai, kad pareiškėjas neva pažeidė trijų savaičių vartotojų informavimo apie veiklos nutraukimo terminą Taryba vėliausiai sužinojo arba turėjo sužinoti 2022 m. rugpjūčio 31 d., kuomet pati priėmė sprendimą dėl pareiškėjo veiklos stabdymo. Taip pat apie tai, kad pareiškėjas neva perdavė ESO klaidingus vartotojų duomenis, Taryba vėliausiai sužinojo arba turėjo sužinoti 2022 m. rugsėjo–spalio mėnesiais, po vykusio susirašinėjimo su pareiškėju. Taigi, Taryba, 2023 m. lapkričio 9 d. priimdama Nutarimą, akivaizdžiai pažeidė teisės aktuose įtvirtintą sankcijos už nustatytus pažeidimus skyrimo terminą.

Atsakovas Taryba atsiliepime į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti.

Atsakovas nurodė, kad skirdamas pareiškėjui sankciją vadovavosi Sankcijų skyrimo taisyklėmis, patvirtintomis Tarybos 2014 m. vasario 10 d. nutarimu Nr. 03-44 „Dėl Sankcijų skyrimo taisyklių patvirtinimo“, numatančiomis, jog sankcijos skyrimo procedūra subjektui pradedama protokolo dėl galbūt padaryto ar daromo pažeidimo surašymu. Nuo 2022 m. sausio 1 d. protokolas dėl galbūt padaryto pažeidimo buvo pakeistas pranešimu dėl galbūt padaryto ar daromo pažeidimo, tačiau šių dokumentų turinys yra identiškas. Ginčo atveju pranešimas apie galbūt padarytą pažeidimą buvo įformintas Tarybos 2023 m. liepos 27 d. raštu, todėl atsakovas nesutiko su pareiškėjo vertinimu, kad 2023 m. lapkričio 9 d. priimant skundžiamą Nutarimą Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 36 straipsnio 14 dalyje nustatytas sankcijos skyrimo terminas (šeši mėnesiai) buvo pasibaigęs. Atsakovo vertinimu, tik nuo momento, kada nustatomos esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės, gali būti skaičiuojamas terminas sankcijai skirti, todėl pareiškėjas nepagrįstai teigė, jog Energetikos įstatymo 36 straipsnio 14 dalyje įtvirtintas šešių mėnesių sankcijos skyrimo terminas turi būti skaičiuojamas

nuo 2022 metų rugpjūčio–rugsėjo mėnesių. Net ir tuo atveju, jei sankcijos skyrimo terminas būtų skaičiuojamas nuo Patikrinimo akto patvirtinimo (nuo 2023 m. birželio 29 d.), sankcijos skyrimo terminas Nutarimo priėmimo dieną negalėtų būti laikomas pasibaigusiu, toks terminas būtų pasibaigęs 2023 m. gruodžio 29 d.

Atsakovas pažymėjo, kad ginčo atvejis, kai pareiškėjas savo noru nutraukė veiklą, nenumatytas EEĮ 44 straipsnio 3 dalyje, kuria vadovavosi pareiškėjas. Bendrovė apie tai, kad elektros energiją vartotojams tieks iki 2022 m. rugpjūčio 31 d., turėjo informuoti vartotojus iki 2022 m. rugpjūčio 10 d. (nagrinėjamu atveju pareiškėjas vartotojus informavo 2022 m. rugpjūčio 18 d.) pagal EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte reglamentuotą trijų savaičių terminą, taip suteikdamas vartotojams galimybę pasirinkti kitą nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

Atsakovas dėl vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenų apie suvartotą elektros energijos kiekį perdavimo ESO, nurodė, kad teisės aktuose, reglamentuojančiuose atsiskaitymo už suvartotą elektros energijos tvarką, nėra numatyta tiekėjo teisė elektros apskaitos prietaisų rodmenų deklaravimą atlikti už vartotoją. Atsakovo vertinimu, vartotojui teisės aktuose nustatyta tvarka nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą elektros energijos kiekį, mokėjimas už per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą elektros energijos kiekį nustatomas pagal ESO apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą. Minėtu atveju vidutinis elektros energijos suvartojimo kiekis gali būti netaikomas tik tuo atveju, jei tiekėjo ir vartotojo sutartyje yra susitarta, kad vartotojui nedeklaruojant laiku suvartoto kiekio, tiekėjas operatoriui perduoda vartotojo paskutinį deklaruotą rodmenį.

Atsakovas teigė, kad išanalizavęs pareiškėjo interneto puslapyje paskelbtas sutarties bendrąsias sąlygas nustatė, jog tarp pareiškėjo ir vartotojų sudarytoje sutartyje nebuvo susitarimo, kad vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui (ESO) perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis, o sutarties bendrųjų sąlygų 3 punkte, kuris reglamentuoja tiekėjo teises ir pareigas, nenumatyta tiekėjo teisė (vartotojui nevykdant pareigos sutartyje ir teisės aktuose nustatyta tvarka deklaruoti per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą elektros energijos kiekį) šią pareigą atlikti už vartotoją. Sutarties bendrosiose sąlygose taip pat nenumatyta, kad šalys yra susitariusios, jog vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą elektros energijos kiekį, tiekėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Nesant atitinkamo susitarimo tarp pareiškėjo ir vartotojų, atsakovo vertinimu, pareiškėjas turėjo pareigą veiklos vykdymo metu laikytis teisės aktuose įtvirtintos suvartoto kiekio nustatymo tvarkos.

Atsakovas laikosi pozicijos, kad jis pagrįstai konstatavo, jog pareiškėjas, viršydamas jam sutartyse ir teisės aktuose suteiktus įgaliojimus, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį, t. y. vietoj rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą), dėl to minėtos grupės vartotojams teisės aktuose nustatyta tvarka nebuvo pateiktos apmokėti sąskaitos pagal ESO apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą, o faktiškai per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotas elektros energijos kiekis buvo perkeltas į vėlesnius laikotarpius.

Atsakovas nesutiko su pareiškėjo argumentais dėl baudos dydžio apskaičiavimo neteisingumo. Atsakovas paaiškino, kad pats pareiškėjas 2023 m. gegužės 4 d. pateikė jo vykdytos elektros energijos tiekimo veiklos ataskaitą už 2022 metų I–III ketvirčius. Ataskaitoje nurodytos pajamos už pareiškėjo parduotą elektros energiją mažmeninėje rinkoje, t. y. pajamos iš pareiškėjo nepriklausomo elektros tiekimo veiklos, todėl atsakovas Nutarimu pagrįstai baudos dydį apskaičiavo pagal paties pareiškėjo Tarybai pateiktose reguliuojamos veiklos ataskaitose nurodytus duomenis. Pareiškėjas finansinės atskaitomybės dokumentus už 2022 metus Juridinių asmenų registrui pateikė tik po Nutarimo priėmimo, t. y. 2023 m. lapkričio 14 d., todėl Taryba neturėjo galimybės jais vadovautis Nutarimo priėmimo metu. Be to, pats pareiškėjas, po finansinių ataskaitų už 2022 metus pateikimo Juridinių asmenų registrui, netikslino Tarybai teiktų ataskaitų, todėl yra pagrindas vertinti, jog

Tarybai pateiktos ataskaitos buvo tikslios ir teisingos.

**II.**

Regionų administracinis teismas 2025 m. sausio 21 d. sprendimu atmetė pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą.

Teismas, vertindamas pareiškėjo argumentus, kad sankcija pareiškėjui taikyta praleidus šešių mėnesių sankcijos skyrimo terminą, nurodė, jog Taryba Raštu informavo pareiškėją apie galbūt padarytą pažeidimą. Būtent šiuo raštu Bendrovei buvo konkretizuota, kokius konkrečių teisės aktų nuostatų pažeidimus pareiškėjas padarė, išaiškinta teisė Bendrovei pateikti motyvuotus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius įrodymus apie aplinkybes, dėl kurių pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra. Teismas vertino, kad Tarybos Raštas laikytinas pranešimu apie galbūt padarytą pažeidimą, kuris yra numatytas Sankcijų skyrimo taisyklėse.

Teismas atmetė pareiškėjo argumentus, kad Taryba vėliausiai apie Bendrovės galbūt padarytus pažeidimus sužinojo 2022 metų rudenį ir minimų pažeidimų neplaninis patikrinimas neapėmė. Teismas šiuo aspektu nurodė, kad tikrinimo komisija pareiškėjo neplaniniam patikrinimui atlikti buvo sudaryta Tarybos pirmininko 2022 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu, patikrinimui buvo iškelti tikslai, kurie tikslinti neplaninio patikrinimo eigoje. Būtent iš neplaninio patikrinimo tikslų (įvertinti pareiškėjo veiksmų, stabdant nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą, pagrįstumą dėl vartotojų, su kuriais buvo sudarytos fiksuotos elektros energijos tiekimo sutartys) matyti, kad iki pat patikrinimo pabaigos nebuvo visiškai aišku, kokius konkrečius pažeidimus Bendrovė padarė. Teismas sutiko su Tarybos pozicija, kad terminas sankcijai skirti gali būti pradėtas skaičiuoti tik nuo to momento, kada yra nustatomos esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės.

Teismas, vertindamas Tarybos nustatytus pareiškėjo padarytus reguliuojamos veiklos pažeidimus, nurodė, kad Bendrovė elektros energijos tiekėjo veiklą nutraukė savo noru, todėl nei vienas iš EEĮ 44 straipsnio 3 dalyje nurodytų atvejų nepatenka į ginčo situaciją ir pareiškėjas turėjo pareigą laikytis EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinto trijų savaičių termino dėl vartotojų informavimo apie veiklos nutraukimą, t. y. siekdamas 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutraukti elektros energijos tiekimo veiklą, pareiškėjas apie tai vartotojus turėjo informuoti iki 2022 m. rugpjūčio 10 d., taip suteikdamas jiems galimybę pasirinkti kitą nepriklausomą elektros energijos tiekėją. Teismas sprendė, kad pareiškėjas, 2022 m. rugpjūčio 18 d. informuodamas vartotojus apie veiklos nutraukimą nuo 2022 m. rugpjūčio 31 d., pažeidė trijų savaičių terminą, kartu ir vartotojų teisę į protingą, optimalų ir teisės aktais įtvirtintą terminą pasirinkti kitą elektros energijos tiekėją.

Teismas dėl kilusio ginčo, susijusio su vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenų apie suvartotą elektros energijos kiekį perdavimo ESO, pažymėjo, kad elektros energija buitiniams vartotojams tiekiama pagal elektros energijos tiekėjo su buitiniu vartotoju sudarytos sutarties nuostatas. Sutartyje privalo būti aptartos Buitinių vartotojų sutarčių apraše įtvirtintos standartinės sutarčių sąlygos bei individualiai šalių aptartos sąlygos, kurios negali prieštarauti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK), Energetikos įstatymui, EEĮ, Taisyklėms ir kitiems teisės aktams. Teismas akcentavo, kad byloje nekilo ginčas dėl to, jog teisės aktai įtvirtina vartotojui pareigą iki einamojo mėnesio paskutinės dienos deklaruoti suvartotą elektros energijos kiekį. Vartotojui teisės aktuose nustatyta tvarka nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą elektros energijos kiekį, mokėjimas už per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą kiekį nustatomas pagal ESO apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą. Minėtu atveju vidutinis elektros energijos suvartojimo kiekis gali būti netaikomas tik tuo atveju, jei tiekėjo ir vartotojo sutartyje yra susitarta, kad vartotojui nedeklaruojant laiku suvartoto elektros energijos kiekio, tiekėjas operatoriui perduoda vartotojo paskutinį deklaruotą rodmenį.

Teismas nurodė, kad byloje taip pat nekilo ginčas dėl pareiškėjo interneto puslapyje paskelbtų sutarties

bendrųjų sąlygų ((duomenys neskelbtini)) nuostatų, o būtent 4.2 papunkčio, kuriame numatyta, jog vartotojas privalo ne vėliau kaip iki ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos (kai ataskaitinis laikotarpis yra vienas kalendorinis mėnuo) deklaruoti apskaitos prietaiso rodmenis tiekėjui šiais būdais: prie (duomenys neskelbtini), naudojantis (duomenys neskelbtini) mobiliąja aplikacija, savitarnos svetainėje (duomenys neskelbtini) ir kitais būdais; jeigu vartotojo objekte yra įrengta automatizuota apskaita, tokiu atveju vartotojui nereikia deklaruoti apskaitos prietaiso rodmenų, kadangi operatorius nuskaito apskaitos prietaiso rodmenis nuotoliniu būdu, juos perduoda tiekėjui, ir šių duomenų pagrindu išrašomas mokėjimo dokumentas. Sutarties bendrųjų sąlygų 4.6 papunktyje nurodyta, kad „vartotojui nevykdant pareigos ataskaitinių laikotarpių dažnumu deklaruoti elektros apskaitos prietaisų rodmenis ar nuotolinio duomenų nuskaitymo įrenginių gedimo atveju, elektros apskaitos prietaisų rodmenų nebuvimo laikotarpiu tiekėjas turi teisę išrašyti mokėjimo dokumentą savitarnos svetainėje su vidutiniu vartotojo suvartojamu elektros kiekiu. Vidutinis buitinio vartotojo elektros suvartojimas nustatomas teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis“.

Teismas pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju tarp pareiškėjo ir vartotojų sudarytoje sutartyje nėra susitarta, jog vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Sutarties bendrųjų sąlygų 3 punkte, kuris reglamentuoja tiekėjo teises ir pareigas, nenumatyta tiekėjo teisė vartotojui nevykdant pareigos sutartyje ir teisės aktuose nustatyta tvarka deklaruoti per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą elektros energijos kiekį, šią pareigą atlikti už vartotoją. Sutarties bendrosiose sąlygose taip pat nenumatyta, kad šalys yra susitariusios, jog vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą elektros energijos kiekį, tiekėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Taisyklių redakcijos, galiojusios iki 2023 m. sausio 1 d., 105.1 papunktyje imperatyviai nurodyta, kad įtvirtinta vidutinio elektros energijos suvartojimo taikymo taisyklė  vartotojui iki sutartyje nurodytos ataskaitinio laikotarpio datos nedeklaravus faktinio suvartojimo  yra netaikoma tik tuo atveju, jeigu tiekėjo ir vartojo sudarytoje sutartyje yra susitarta, kad tiekėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Pareiškėjas tokios sąlygos Sutartyje nebuvo įtvirtinęs, todėl nesant atitinkamo susitarimo tarp pareiškėjo ir vartotojų, pareiškėjas turėjo pareigą veiklos vykdymo metu laikytis teisės aktuose įtvirtintos suvartoto kiekio nustatymo tvarkos ir vadovautis bendra taisykle, pagal kurią vartotojo suvartotas kiekis nustatomas pagal ESO apskaičiuotą vidutinį suvartojimą.

Teismas, atsižvelgdamas į teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes dėl pareiškėjo ir vartotojų sutarties sąlygų, sprendė, kad Taryba pagrįstai konstatavo, jog pareiškėjas, viršydamas jam sutartyse ir teisės aktuose suteiktus įgaliojimus, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartoją elektros energijos kiekį, t. y. vietoj rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą). Iš esmės dėl to minėtos grupės vartotojams teisės aktuose nustatyta tvarka nebuvo pateiktos apmokėti sąskaitos pagal ESO apskaičiuotą vidutinį elektros energijos suvartojimą, o faktiškai per rugpjūčio mėnesį suvartotas elektros energijos kiekis buvo perkeltas į vėlesnius laikotarpius.

Teismas, vertindamas už nustatytus pažeidimus pareiškėjui apskaičiuotą baudos dydį, pažymėjo, kad pareiškėjas nepateikė priešingų įrodymų dėl savo nesutikimo su Tarybos taikytu baudos apskaičiavimu ir nepateikė kitokio pajamų dydžio, kokį, pareiškėjo teigimu, Taryba turėjo taikyti baudos dydžio apskaičiavimui. Teismas sprendė, kad Taryba, gavusi iš paties pareiškėjo duomenis apie jo pajamas už praėjusius (2022 m.), kartu atsižvelgdama į Juridinių asmenų registrui Bendrovės teiktus finansinės atskaitomybės dokumentus už 2022 metus, pagrįstai ir teisėtai baudos dydį apskaičiavo pagal paties pareiškėjo Tarybai pateiktose reguliuojamos veiklos ataskaitose nurodytus duomenis. Taryba, skirdama pareiškėjui 931 902 Eur baudą, įvertino ir pažeidimo trukmę, pavojingumą, padarinius, atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes bei skyrė baudą, laikydamasi Sankcijų skyrimo taisyklėse įtvirtintų reikalavimų. Teismas nenustatė pagrindo mažinti

pareiškėjui paskirtos baudos dydžio.

Teismas, nenustatęs pagrindų panaikinti ginčijamą Tarybos Nutarimą ir vertindamas, kad Nutarimas atitinka administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, pareiškėjo skundą atmetė.

**III.**

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) apeliaciniame skunde prašo panaikinti Regionų administracinio teismo 2025 m. sausio 21 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą, kuriuo tenkinti pareiškėjo skundą, bei priteisti bylinėjimosi išlaidas.

Pareiškėjas nurodo, kad teismas nepagrįstai sutapatino patikrinimo pabaigos momentą su sužinojimo apie tariamus pažeidimus momentu, dėl to nepagrįstai sprendė, kad iki patikrinimo pabaigos ir išvadų surašymo (2023 m. birželio 29 d.) Tarybai nebuvo aišku, kokius konkrečius galimus pažeidimus pareiškėjas padarė. Pareiškėjo teigimu, sužinojimo apie pažeidimus momentas negali priklausyti nuo subjektyvios Tarybos valios surašyti pranešimą dėl galbūt padaryto pažeidimo, todėl kiekvienu konkrečiu atveju būtina vertinti, kada susidariusioje situacijoje paaiškėjo esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės. Jeigu konkrečiu atveju pažeidimo aplinkybės paaiškėja tik atlikus patikrinimą, sužinojimo apie pažeidimą momentu galima laikyti patikrinimo išvadų surašymo momentą, tačiau jeigu konkretaus pažeidimo sudėtis yra aiški be papildomų patikrinimo veiksmų atlikimo, sužinojimo apie pažeidimą momento negalime atidėlioti, jį susiejant su išvadų surašymo momentu.

Pareiškėjas pažymi, kad apie tariamą trijų savaičių vartotojų įspėjimo termino nesilaikymą Taryba vėliausiai sužinojo 2022 m. rugpjūčio 31 d., kuomet priėmė sprendimą dėl pareiškėjo veiklos stabdymo. Nuo sužinojimo apie šį pažeidimą iki ginčijamo Nutarimo priėmimo (2023 m. lapkričio 9 d.) praėjo keturiolika mėnesių, todėl yra akivaizdu, kad šešių mėnesių senaties terminas sankcijos skyrimui už šį pažeidimą yra praleistas. Apie tariamą neteisingų vartotojų duomenų perdavimą ESO Taryba vėliausiai sužinojo 2022 m. rugsėjo–spalio mėnesiais, kuomet kreipėsi į pareiškėją dėl informacijos pateikimo ir pareiškėjas pateikė atsakymą, jog tais atvejais, kai vartotojas elektros apskaitos prietaisų rodmenų nedeklaruoja nustatytu laiku, pareiškėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Nuo sužinojimo apie šį pažeidimą iki ginčijamo Nutarimo priėmimo (2023 m. lapkričio 9 d.) praėjo dvylika mėnesių, todėl taip pat yra akivaizdu, kad šešių mėnesių senaties terminas sankcijos skyrimui už šį pažeidimą yra praleistas.

Pareiškėjas teigė, kad dėl tariamo trijų savaičių vartotojų įspėjimo termino nesilaikymo teismas nepagrįstai taikė EEĮ 44 straipsnio 2 ir 3 dalies nuostatas, reguliuojančias elektros energijos garantinį tiekimą, o ne EEĮ 46 straipsnio 3 dalį, reguliuojančią nepriklausomą elektros energijos tiekimą, kuri nustato dviejų savaičių vartotojų įspėjimo terminą. Pasak pareiškėjo, įstatymų leidėjas sąmoningai siekė sutrumpinti vartotojų įspėjimo terminą nuo trijų savaičių iki dviejų savaičių, todėl atliko atitinkamus įstatymo pakeitimus, tačiau teismas šios įstatymo leidėjo valios neįvertino ir ginčui pritaikė neaktualią teisės normą.

Pareiškėjas akcentuoja, kad dėl tariamo neteisingų vartotojų duomenų perdavimo ESO teismas netinkamai aiškino pareiškėjo su vartotojais sudarytas sutartis ir neatsižvelgė į tai, jog su vartotojais sudarytos sutarys nuo 2021 m. lapkričio 4 d. de facto (faktiškai, iš tikrųjų) buvo pakeistos. Teismas nepagrįstai sprendė, kad pareiškėjo su vartotojais sudarytose sutartyse nėra susitarta, jog vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Tokią pareiškėjo teisę suponavo tiek nuo 2021 m. lapkričio 10 d. pasikeitęs teisinis reguliavimas, tiek atitinkamas sutarties su vartotojais pakeitimas, taip pat visuomeninio tiekėjo taikoma praktika.

Pareiškėjo teigimu, teismas, spręsdamas klausimą, nuo kurių finansinių metų turėtų būti skaičiuojamas sankcijos dydis, netinkamai aiškino ir taikė Energetikos įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2 punktą, kuriame aiškiai ir

nedviprasmiškai nurodyta, kad energetikos įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą, <...>, Taryba skiria baudas: <...> – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas. Pareiškėjo vertinimu, priešingai nei sprendė teismas, nurodyta norma nenumato, kad finansiniai metai, pagal kuriuos skaičiuojamas sankcijos dydis, siejami su nutarimo, kuriuo skiriama sankcija, priėmimo data. Nepriklausomai nuo to, kuriais metais surašytas Tarybos Nutarimas, juo nustatyti pažeidimai padaryti 2022 metų viduryje, todėl praėjusiais finansiniais metais Energetikos įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2 punkto prasme yra 2021 pareiškėjo finansiniai metai.

Pareiškėjas pažymi, kad Taryba, apskaičiuodama sankcijos dydį, taip pat neatskyrė konkrečios reguliuojamos veiklos pajamų, kurią vykdant padarytas pažeidimas, nors Tarybai buvo neabejotinai žinoma, jog pareiškėjo veiklos pajamos nurodomos neatskaičius persiuntimo pasaugos dalies, kurią pareiškėjas tik administravo ir gautas lėšas pervedė operatoriui. Todėl šios lėšos nesudaro pareiškėjo pajamų dalies ir neturėjo būti vertinamos apskaičiuojant sankcijos dydį.

Pareiškėjo vertinimu, teismas nepagrįstai sprendė, kad Bendrovė nepateikė Tarybai kitokių duomenų, kurių pagrindu atsakovas būtų galėjęs apskaičiuoti sankcijos dydį. Iki Tarybos atsiliepimo nagrinėjamoje byloje pateikimo pareiškėjui nebuvo žinoma, kokias duomenimis rėmėsi Taryba, nustatydama baudos dydį, todėl pareiškėjo galimybės nesutikti su Tarybos apskaičiuotu sankcijos dydžiu buvo ribotos. Sužinojęs apie tai, kokiais duomenimis rėmėsi Taryba, apskaičiuodama sankcijų dydį, pareiškėjas byloje pateikė įrodymus dėl savo nesutikimo su Tarybos taikytu baudos apskaičiavimu. Nutarimo priėmimo metu Taryba disponavo tiek 2021 metų, tiek 2022 metų pareiškėjo veiklos duomenimis, todėl teismas nepagrįstai sprendė, kad Taryba neturėjo kitokių duomenų, kuriais vadovaujantis galėjo apskaičiuoti sankcijų dydį.

Atsakovas Taryba atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą prašo jį atmesti. Atsakovas kartu su atsiliepimu į apeliacinį skundą pateikia naujus įrodymus – Tarybos posėdžio, vykusio 2023 m. lapkričio 7 d., garso įrašą.

Atsakovas nurodo, kad pagal Sankcijos skyrimo taisyklių nuostatas, nuo 2022 m. sausio 1 d. protokolas dėl galbūt padaryto pažeidimo yra pakeistas pranešimu dėl galbūt padaryto ar daromo pažeidimo, tačiau šių dokumentų turinys yra identiškas. Aptariamu atveju pranešimas apie galbūt padarytą pažeidimą buvo įformintas Tarybos 2023 m. liepos 27 d. raštu, todėl 2023 m. lapkričio 9 d. priimant Nutarimą Energetikos įstatymo 36 straipsnio 14 dalyje nustatytas sankcijos skyrimo terminas nebuvo pasibaigęs. Atsakovas sutinka su teismo išvada, kad iki pat patikrinimo pabaigos nebuvo visiškai aišku, kokius konkrečiai pažeidimus padarė pareiškėjas, bei teismo išvada, jog terminas sankcijai skirti gali būti pradėtas skaičiuoti tik nuo to momento, kada yra nustatomos esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės.

Atsakovo teigimu, nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, planuojančiam nebevykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos ir nutraukti su vartotojais sudarytas sutartis, numatyta pareiga apie tai informuoti vartotojus ne vėliau kaip prieš tris savaites iki minėtų veiksmų atlikimo ir tai atlikti pateikiant vartotojams rašytinius ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktus įspėjimus su privaloma pateikti informacija. Tokiu atveju vartotojams per dvi savaites nepasirinkus nepriklausomo tiekėjo, garantinis tiekimas būtų pradėtas vykdyti dar po savaitės. Susiklosčiusiai situacijai, kuomet pareiškėjas nutraukė veiklą, dėl to buvo vienašališkai nutrauktos su vartotojais sudarytos elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartys (įskaitant įspėjimo apie veiklos nutraukimą terminą), reglamentuoja būtent Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnis. Analizuojant EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 3 dalies, Taisyklių 55.5 papunkčio nuostatų turinį matyti, kad elektros energijos tiekėjui yra numatyta pareiga apie tiekėjo veiklos nutraukimą informuoti vartotojus prieš tris savaites tam, kad vartotojai spėtų sureaguoti, įvertinti situaciją, apsvarstyti galimybes pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją (susipažinti su rinkoje esančiais pasiūlymais, juos išanalizuoti, išsirinkti labiausiai tinkantį

tiekėją / jo siūlomą planą) ir per dvi savaites atlikti veiksmus, būtinus savo sprendimui įgyvendinti. Tai, kad nurodoma, jog garantinis tiekimas pradedamas dar po savaitės, kai vartotojas per dvi savaites nepasirinka nepriklausomo elektros energijos tiekėjo, niekaip negali reikšti ir nereiškia, kad dviejų savaitės yra terminas, per kurį nepriklausomas elektros energijos tiekėjas turi informuoti vartotoją apie veiklos nutraukimą. Aplinkybę, jog teisės aktuose yra įtvirtintas būtent trijų savaičių terminas įspėjimui pateikti, patvirtina ir į šią administracinę bylą pateiktas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2024 m. gegužės 21 d. raštas Nr. 3-760.

Atsakovas sutinka su teismo išvada, kad tarp pareiškėjo ir vartotojų sudarytose sutartyse nėra susitarta, jog vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Teismas pagrįstai sprendė, kad sutartyse nenumatyta tiekėjo teisė vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą kiekį, taip pat vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą kiekį, tiekėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus duomenis.

Atsakovas laikosi pozicijos, kad jis pagrįstai baudos dydį apskaičiavo pagal paties pareiškėjo Tarybai pateiktose reguliuojamos veiklos ataskaitose nurodytus duomenis. Apskaičiuodama pareiškėjui skirtinos sankcijos dydį Taryba teisėtai ir pagrįstai šį dydį skaičiavo pagal pareiškėjo 2022 metais gautas pajamas iš reguliuojamos nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos.

Atsakovas pažymi, kad Tarybos posėdžio, vykusio 2023 m. lapkričio 7 d., metu buvo svarstomas klausimas dėl sankcijos pareiškėjui skyrimo ir šio posėdžio garso įrašas patvirtina, jog pareiškėjo veiklos pajamų už 2022 metus dydis buvo įgarsintas šio posėdžio metu, taip pat buvo įgarsinta, kad toks pajamų dydis nustatytas pagal Tarybos turimus duomenis. Tarybos posėdžio metu pareiškėjo įgaliotas atstovas (advokatas), teikdamas žodinius paaiškinimus, išreiškė savo poziciją dėl pareiškėjo reguliuojamos veiklos pajamų už 2022 metus dydžio, todėl pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog jo galimybės nesutikti su Tarybos apskaičiuotu sankcijos dydžiu buvo ribotos. Atsakovas prašo teismo pridėti prie bylos šio Tarybos 2023 m. lapkričio 7 d. posėdžio garso įrašą.

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) pateikė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui rašytinius paaiškinimus. Pareiškėjas nurodo, kad po apeliacinio skundo pateikimo šioje administracinėje byloje Lietuvos apeliacinis teismas 2025 m. balandžio 29 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2A-130-516/2025 (teisminio proceso Nr. 2-55-3-00881-2023-9) išnagrinėjo civilinę bylą pagal Tarybos ieškinį pareiškėjui dėl 4 211 966,69 Eur su PVM dalinio kompensavimo lėšų grąžinimo į valstybės biudžetą. Tarybos ieškinys, be kita ko, buvo grindžiamas tuo, kad pareiškėjas nesilaikė teisės aktuose nustatyto vartotojų įspėjimo apie nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos nutraukimą termino. Vilniaus apygardos teismas Tarybos ieškinį atmetė, o Lietuvos apeliacinis teismas, išnagrinėjęs Tarybos apeliacinį skundą, pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą. Taigi civilinėje byloje teismai, be kita ko, sprendė analogišką teisės aiškinimo ir taikymo klausimą – kokios trukmės vartotojų informavimo apie nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos nutraukimą terminas buvo taikytinas pareiškėjui pagal 2022 m. rugpjūčio mėnesį galiojusį reglamentavimą. Lietuvos apeliacinis teismas 2025 m. balandžio 29 d. nutartimi pateikė pareiškėjo poziciją šioje administracinėje byloje patvirtinantį EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 46 straipsnio 3 dalies išaiškinimą. Šia įsiteisėjusia nutartimi nustatytos aplinkybės turi prejudicinę reikšmę nagrinėjamai administracinei bylai, todėl šios aplinkybės nagrinėjamoje administracinėje byloje neturi būti iš naujo įrodinėjamos.

## Motyvuojamoji dalis

**Teisėjų kolegija k o n s t a t u o j a: IV.**

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Tarybos 2023 m. lapkričio 9 d. nutarimo Nr. 03E-1653 „Dėl (duomenys neskelbtini) pažeidimo vykdant Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos reguliuojamą veiklą“, kuriuo

pareiškėjui (duomenys neskelbtini) skirta 931 902,00 Eur bauda, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde prašo panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą, jis iš esmės pakartoja skunde išdėstytus savo argumentus, tvirtindamas, kad pirmosios instancijos teismas neišnagrinėjo esminių jo argumentų ir kad skundžiamame teismo sprendime padarytos išvados yra neteisingos.

Apeliacine tvarka nagrinėjant bylą paprastai tikrinamas pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumas ir teisėtumas, neperžengiant apeliacinio skundo ribų (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 140 str. 1 d.). Nenustačiusi aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengtos pareiškėjo apeliacinio skundo ribos, bei sprendimo negaliojimo pagrindų, įtvirtintų ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), dėl kurių teismo sprendimas paprastai naikinamas, teisėjų kolegija bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą tikrina neperžengdama pareiškėjo apeliacinio skundo ribų.

Atsakovas prie atsiliepimo į pareiškėjo apeliacinį skundą pridėjo naujus įrodymus. Šiuo aspektu pažymėtina, kad pagal ABTĮ 142 straipsnio 3 dalį nauji įrodymai, kurie nebuvo pateikti pirmosios instancijos teisme, tiriami tik tuo atveju, jeigu teismas pripažįsta pagrįstomis priežastis, dėl kurių tai nebuvo padaryta anksčiau, arba kai naujų įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau. Atsakovas pateikė apeliacinės instancijos teismui Tarybos posėdžio, vykusio 2023 m. lapkričio 7 d., garso įrašą. Atsakovas paaiškina, kad poreikis pateikti garso įrašą kilo atsižvelgus į tai, jog pareiškėjas apeliaciniame skunde pateikė naują argumentą, jog apie tai, kad apskaičiuodama sankcijos dydį Taryba remiasi pareiškėjo teiktais veiklos ataskaitos duomenimis pareiškėjui tapo žinoma tik susipažinus su Tarybos teiktu atsiliepimu į skundą pirmosios instancijos teismui, taigi, jo galimybės nesutikti su apskaičiuotu sankcijos dydžiu buvo ribotos. Pažymėtina, kad pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodo naują aplinkybę, kurios nebuvo pateikęs skunde pirmosios instancijos teismui, t. y. teiginius dėl ribotų galimybių nesutikti su Tarybos apskaičiuotu sankcijos dydžiu ir sužinojimo, kokiais duomenimis remiantis apskaičiuotas baudos dydis, momento. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjas apeliacinės instancijos procese neturi teisės keisti ar pildyti savo skundo faktinio pagrindo, nevertins tokių pareiškėjo apeliacinio skundo argumentų. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija taip pat atsisako pridėti prie bylos atsakovo prie atsiliepimo į apeliacinį skundą pateiktus naujus įrodymus.

Teisėjų kolegija sutinka su pagrindinėmis pirmosios instancijos teismo išvadomis ir jų motyvais, t. y. kad: pareiškėjas veiklą nutraukė savo noru, todėl nei vienas iš Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje nurodytų atvejų į ginčo situaciją nepatenka, ir pareiškėjas turėjo pareigą laikytis įstatymu įtvirtinto 3 savaičių termino dėl vartotojų informavimo apie veiklos nutraukimą; pareiškėjas, viršydamas sutartyse ir teisės aktuose suteiktus įgaliojimus, ESO perdavė klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartoto elektros energijos kiekio duomenis, t. y. vietoje rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą); pareiškėjo argumentai dėl praleisto sankcijos skyrimo termino yra nepagrįsti, Taryba 2023 m. liepos 27 d. informavo pareiškėją apie galimai padarytą pažeidimą, t.y. buvo konkretizuota, kokius konkrečių teisės aktų nuostatų pažeidimus pareiškėjas padarė, išaiškinta teisė pateikti motyvuotus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius įrodymus; Taryba pagrįstai baudos dydį apskaičiavo pagal pareiškėjo Tarybai pateiktose reguliuojamos veiklos ataskaitose nurodytus duomenis už 2022 metus. Teisėjų kolegija, byloje nenustačiusi sprendimo negaliojimo pagrindų bei aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, pripažįsta tikslinga tik papildyti skundžiamo teismo sprendimo motyvus, atsakant į esminius apeliacinio skundo argumentus.

Byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Tarybos 2023 m. lapkričio 9 d. nutarimo Nr. 03E-1653 (Nutarimas), ), kuriuo pareiškėjui buvo skirta 931 902 Eur ((3,5 procento nuo pareiškėjo pajamų, gautų iš reguliuojamos

nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos 2022 metais) bauda iš esmės konstatavus, jog pareiškėjas: (1) pažeidė vartotojų teises ir leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas, nes nesilaikė elektros energetikos įstatymo (EEĮ) 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą prieš tris savaites informuoti vartotojus apie elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių nutraukimą; (2) nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų reikalavimų, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį, t. y. vietoj rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą).

**Dėl EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyto termino**

Byloje nėra ginčo dėl su pirmuoju Nutarime konstatuotu pažeidimu susijusių santykių kvalifikavimui reikšmingos aplinkybės, kad apie ginčo veiklos (sutarčių) nutraukimą nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. pareiškėjas vartotojus informavo 2022 m. rugsėjo 18 d., t. y. prieš dvi savaites iki veiklos (sutarčių) nutraukimo.

Taryba pripažino pareiškėją pažeidusiu EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punktą, nustatantį, kad „garantinis tiekimas vartotojui užtikrinamas, kai vartotojas, ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nepriklausomo tiekėjo nutraukiamos veiklos arba su vartotoju sudarytos elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimo gavęs nepriklausomo tiekėjo rašytinį ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą įspėjimą, per 2 savaites nuo šio pranešimo gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo <...>“.

Tuo tarpu pareiškėjas remiasi EEĮ 46 straipsnio 3 dalimi, pagal kurią „nepriklausomas tiekėjas, <...> prieš nutraukdamas elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su vartotoju, privalo prieš 2 savaites <...> iki sutarties nutraukimo apie tai raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, ir šioje dalyje nustatytais terminais ir būdais informuoti vartotoją <...> apie sutarties nutraukimą <...>“.

Šiuo klausimu pirmiausia pastebėtina, kad kartu skaitant EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 3 dalį yra aiškiai matyti, jog, išskyrus EEĮ 44 straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, kurie nagrinėjamoje byloje nėra aktualūs, EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas minimalus 3 savaičių nepriklausomo tiekėjo pranešimo (įspėjimo) terminas yra privalomas pirmiausia šio tiekėjo veiklos nutraukimo atvejais.

Nagrinėjamu atveju susiklostę ginčo teisiniai santykiai yra susiję ne su atskirų (tik su tam tikrais vartotojais sudarytų) elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių nutraukimu, bet su nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimu, o minėtų sutarčių su vartotojais nutrūkimas jiems pasirinkus kitą nepriklausomą tiekėją arba pradėjus jiems užtikrinti garantinį tiekimą (EEĮ 44 str. 1 d., 2 d. 1 p. antras sakinys) – natūrali ir įstatyme numatyta pareiškėjo veiklos nutraukimo išdava. Pažymėtina ir tai, kad įstatymų leidėjas EEĮ išskiria (atskiria) nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimo ir minėtų sutarčių nutraukimo atvejus jų netapatindamas, t. y. šie atvejai (veiklos nutraukimas ir sutarčių nutraukimas) yra vartojamos kaip atskiros teisinės kategorijos.

Pastaruoju aspektu bei pareiškėjo argumentų kontekste pažymėtina, kad EEĮ 46 straipsnio 3 dalis, skirtingai nei to paties įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 1 punktas, nemini nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimo, t. y. vartotojų informavimo klausimą nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimo atveju expressis verbis (eksplicitiškai) ginčui aktualia apimtimi reglamentuoja tik EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punktas. Vertinimo, kad EEĮ 46 straipsnio 3 dalis neapima nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimo atvejo, niekaip nepaneigia 2021 m. birželio 30 d. įstatymu Nr. XIV-483 atlikti EEĮ 46 straipsnio 3 dalies pakeitimai – šiuo pakeitimu pranešimo apie veiklos nutraukimą terminą nustačiusios EEĮ 44 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos nebuvo keičiamos, o ir 44 straipsnio

3 dalies pakeitimą atlikusio įstatymo projekto aiškinamajame rašte akcentuojamas nepriklausomo tiekėjo keitimas, neminint tiekėjo veiklos nutraukimo („<...> siekiant užtikrinti greitesnį teikėjo pakeitimo procesą, siūloma vietoj dabar galiojančio 3 savaičių laikotarpio nustatyti ne ilgesnį kaip 2 savaičių nepriklausomo tiekėjo pakeitimo laikotarpį ir su tuo susijusių kitų procesų (terminas, per kurį nepriklausomas tiekėjas turi informuoti tinklų operatorių apie sutarties sudarymą arba nutraukimą, terminas, per kurį vartotojas turi įspėti visuomeninį tiekėją apie sutarties nutraukimą ir pan.) terminų trumpinimą.<...>).

Atitinkamai, kadangi byloje susiklostė ginčo teisniai santykiai yra susiję su nepriklausomo tiekėjo veiklos nutraukimu, galima EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 46 straipsnio 3 dalies nuostatų kolizija minėtų sutarčių nutraukimo atveju nėra aktuali nagrinėjamoje byloje.

Apibendrinus išdėstytą, teisėjų kolegija konstatuoja, kad Taryba pagrįstai pripažino pareiškėją pažeidusiu EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimus.

Teisėjų kolegija pažymi, kad prieš tai pateiktam vertinimui dėl EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto aiškinimo ir taikymo nagrinėjamu atveju reikšmės neturi pareiškėjo nurodoma Lietuvos apeliacinio teismo nutartis, kuri priimta nagrinėjant Tarybos ieškinį dėl teisėtais veiksmais padarytos žalos CK 6.246 straipsnio 3 dalies pagrindu atlyginimo valstybės biudžetui. Vien šios Lietuvos apeliacinio teismo nutarties 41 ir 42 punktai, kurie išdėstyti iš esmės tikslu aprašyti faktines aplinkybes bei pateikti bendrai nepriklausomo tiekėjo teisės nutraukti vykdomą veiklą kontekste, negali būti vertinami kaip reiškiantys, jog bendrosios kompetencijos teismai pripažino, kad pareiškėjas nepadarė EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto nustatyto termino pažeidimo už kurį Taryba taikė ginčo administracinę poveikio priemonę.

**Dėl klaidingų vartotojų duomenų perdavimo ESO**

Taryba pripažino, jog pareiškėjas, nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų reikalavimų, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį, t. y. vietoj rodmenų nedeklaravimo perdavė ESO paskutinius deklaruotus vartotojų rodmenis (deklaravo nulinį suvartojimą).

Pareiškėjas akcentuoja, kad dėl tariamo neteisingų vartotojų duomenų perdavimo ESO teismas netinkamai aiškino pareiškėjo su vartotojais sudarytas sutartis ir nepagrįstai sprendė, kad pareiškėjo su vartotojais sudarytose sutartyse nėra susitarta, jog vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis.

Taisyklių 105.6 papunktis numato, jog patiekta elektros energija laikoma kaip apskaičiuota pagal apskaitos prietaiso rodmenis, jeigu iki sutartyje nurodytos ataskaitinio laikotarpio datos elektros apskaitos prietaisų rodmenys yra apskaičiuojami operatoriaus pagal vidutinį vartotojo objekto elektros energijos suvartojimą. Šio papunkčio nuostata taikoma vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti operatoriui ir (ar) nepriklausomam tiekėjui (garantinio tiekimo atveju – garantiniam elektros energijos tiekėjui) elektros apskaitos prietaisų rodmenis arba nuotolinio duomenų nuskaitymo įrenginių gedimo atveju, kai operatorius negali nuotoliniu būdu nuskaityti elektros apskaitos prietaisų rodmenų. Vidutinio elektros energijos suvartojimo kiekio taikymo laikotarpiu vartotojas atsiskaito pagal operatoriaus ir (ar) tiekėjo (garantinio tiekimo atveju – garantinio elektros energijos tiekėjo) išrašomus mokėjimo dokumentus. Vidutinis buitinio vartotojo (įskaitant buitinius vartotojus, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas) elektros energijos suvartojimas apskaičiuojamas operatoriaus nustatyta ir viešai operatoriaus interneto svetainėje paskelbta tvarka, vadovaujantis buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo nuostatomis.

Buitinių vartotojų sutarčių aprašo 33 punkte numatyta, kad vartotojui nevykdant pareigos sutartyje nustatytų

ataskaitinių laikotarpių dažnumu deklaruoti tiekėjui elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis ar nuotolinio duomenų nuskaitymo įrenginių gedimo atveju, elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenų nebuvimo laikotarpiu nepriklausomas tiekėjas, jei sutartyje nenustatyta kitaip, išrašo mokėjimo dokumentą, kuriame nurodo vidutinį vartotojo suvartojamą elektros energijos kiekį.

Taisyklių 105.1 papunktyje (redakcija, galiojusi iki 2023 m. sausio 1 d.) buvo įtvirtinta vidutinio elektros energijos suvartojimo taikymo taisyklės išimtis, pagal kurią tiekėjas sutartyje su vartotoju galėjo susitarti, kad tais atvejais, kai vartotojas elektros apskaitos prietaisų rodmenų nedeklaruoja nustatytu laiku, tiekėjas operatoriui perduoda paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Taigi, Taisyklių 105.6 papunktyje nustatyta, vidutinio elektros energijos suvartojimo kiekio taisyklė netaikoma tik tuomet, kai tiekėjo ir vartotojo sutartyje yra susitarta, kad vartotojui laiku nedeklaruojant suvartoto kiekio, tiekėjas operatoriui perduoda vartotojo paskutinį deklaruotą rodmenį.

Pareiškėjo interneto puslapyje paskelbtų Sutarties bendrųjų sąlygų 4.2 papunktyje, be kita ko, buvo numatyta, kad „vartotojas privalo ne vėliau kaip iki ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos (kai ataskaitinis laikotarpis yra 1 kalendorinis mėnuo) deklaruoti apskaitos prietaiso rodmenis tiekėjui <...>“. Sutarties bendrųjų sąlygų 4.6 papunktyje numatyta, kad „vartotojui nevykdant pareigos ataskaitinių laikotarpių dažnumu deklaruoti elektros apskaitos prietaisų rodmenis ar nuotolinio duomenų nuskaitymo įrenginių gedimo atveju, elektros apskaitos prietaisų rodmenų nebuvimo laikotarpiu tiekėjas turi teisę išrašyti mokėjimo dokumentą savitarnos svetainėje su vidutiniu vartotojo suvartojamu elektros kiekiu. Vidutinis buitinio vartotojo elektros suvartojimas nustatomas teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis”.

Pareiškėjo teigimu, teismas nepagrįstai sprendė, kad pareiškėjo su vartotojais sudarytose sutartyse nėra susitarta, jog vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, tiekėjas turi teisę operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis, kadangi Sutarties bendrųjų sąlygų 4.6 papunkčio nuostata numato jo teisę, o ne pareigą taikyti vidutinį elektros suvartojimą.

Pastaruoju aspektu bei pareiškėjo argumentų kontekste pažymėtina, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad ši pareiškėjo nurodoma sutarties sąlyga nėra detalizuota kitose sutarties nuostatose (pvz. tiekėjo teises ir pareigas reglamentuojančiame Sutarties bendrųjų sąlygų 3 punkte), t.y. tarp pareiškėjo ir vartotojų sudarytose sutartyse nėra susitarta, kad vartotojui sutartyje nustatyta tvarka nedeklaravus faktinio suvartojimo, jis turi teisę šią pareigą atlikti už vartotoją, taip pat nenumatyta teisė operatoriui perduoti paskutinius vartotojo deklaruotus rodmenis. Todėl pareiškėjas turėjo vadovautis bendra taisykle (Taisyklių 105.6 papunkčio dalimi reglamentuojančia nepriklausomą elektros energijos tiekimą) numatančia, kad vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti suvartotą energijos kiekį, mokėjimas už per atsiskaitymo laikotarpį suvartotą kiekį apskaičiuojamas pagal ESO apskaičiuotą vidutinį vartotojo objekto elektros energijos suvartojimą.

Apibendrinus išdėstytą, teisėjų kolegija konstatuoja, kad Taryba pagrįstai pripažino ir jai pritarė pirmosios instancijos teismas, jog pareiškėjas, nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų reikalavimų, perdavė ESO klaidingus vartotojų, nedeklaravusių per 2022 m. rugpjūčio mėnesį suvartotos elektros energijos, duomenis apie suvartotą elektros energijos kiekį.

**Dėl EEĮ 36 straipsnio 14 dalyje nurodyto termino baudai skirti**

Vadovaujantis EĮ 36 straipsnio 14 dalimi, „Tarybos sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per šešis mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. <...> Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.“ Kaip akcentuoja pareiškėjas bei nurodoma pačiame Nutarime, Taryba 2022 m. rugpjūčio 18 d. raštu Nr. R2-(VTGI)-4785 „Dėl vartotojų informavimo“ kreipėsi į pareiškėją, informuodama, kad, vadovaujantis teisės aktuose įtvirtintais reikalavimais, nepriklausomam elektros

energijos tiekėjui, planuojančiam nebevykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiklos ir nutraukti su vartotojais sudarytas sutartis, numatyta pareiga apie tai informuoti vartotojus ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki minėtų veiksmų atlikimo ir tai atlikti pateikiant vartotojams rašytinius ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktus įspėjimus su privaloma pateikti informacija. Taryba minėtu raštu paragino pareiškėją laikytis teisės aktuose nustatytos tvarkos dėl vartotojų informavimo nusprendus nebevykdyti elektros energijos tiekimo veiklos ir su vartotojais sudarytų sutarčių. Analizuojant LVAT praktiką matyti, jog dėl sankcijos skyrimo termino pradžios sprendžiama vertinant, kada buvo nustatytos esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės. Įprastai šios aplinkybės nustatomos protokole. LVAT praktikoje pažeidimo nustatymo diena laikoma diena, kai Komisija nustato esmines pažeidimo sudėtį sudarančias aplinkybes, pavyzdžiui, atitinkamo Komisijos posėdžio diena (žr. 2020 m. kovo 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-99-968/2020). Esminės pažeidimo sudėtį sudarančios aplinkybės buvo nustatytos 2017 m. kovo 30 d. pažeidimo protokole, todėl sankcijos skyrimo termino eigos pradžia laikytina šio protokolo surašymo diena (žr. 2021 m. sausio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-62-415/2021). Patys pažeidimai paaiškėjo 2021 m. rugpjūčio 3 d., kai buvo surašytas Protokolas, todėl Įstatymo 38 straipsnio 13 dalyje įtvirtintas 6 mėnesių terminas sankcijai skirti yra skaičiuotinas nuo šios dienos (žr. 2023 m. spalio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1052-968/2023). Pareiškėjas akcentuoja, kad nagrinėjamu atveju Taryba akivaizdžiai žinojo apie pareiškėjo padarytą EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkto pažeidimą kai 2022 m. rugpjūčio 31 d. ji pati priėmė sprendimą dėl pareiškėjo veiklos sustabdymo nuo rugsėjo 1 d. Teisėjų kolegija pažymi, kad tuo metu (t. y. nuo 2022 m. rugpjūčio 22 d.) jau buvo pradėtas ir atliekamas pareiškėjo neplaninis veiklos patikrinimas, susijęs su pareiškėjo veiklos nutraukimu, todėl iš esmės pritartina pirmosios instancijos teismo vertinimui, jog būtent iš neplaninio patikrinimo tikslų (įvertinti pareiškėjo veiksmų stabdant nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą pagrįstumą vartotojų, su kuriais buvo sudarytos fiksuotos elektros energijos tiekimo sutartys, atžvilgiu) matyti, kad iki pat patikrinimo pabaigos visiškai nebuvo aišku ir nustatyta, kokius konkrečius galimus pažeidimus padarė Bendrovė. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, jog nėra pagrįsta reikalauti skaidyti tyrimą dėl atskirų veiksmų (epizodų), susijusių su pareiškėjo veiklos nutraukimu, todėl pareiškėjo argumentai dėl termino praleidimo nepagrįsti.

**Dėl baudos skyrimo**

Pareiškėjui bauda skirta vadovaujantis Energetikos įstatymo (EĮ) 36 straipsnio 1 dalies 2 punktu, kuris ginčo pažeidimų padarymo metu įtvirtino, jog „įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą <...>, užtikrinant atitiktį teisės aktų nustatytoms reguliuojamosios veiklos sąlygoms, Taryba skiria baudas: <...> už teisės aktų nustatytų reguliuojamosios veiklos sąlygų pažeidimą arba jų nevykdymą, <...> už įsipareigojimų nesilaikymą vertikalios integracijos įmonei ir (ar) tinklų operatoriui – iki 10 procentų šios energetikos įmonės metinių pajamų, o kitą energetikos veiklą vykdančioms įmonėms – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas“.

Ginčijamu Nutarimu, kaip minėta, pareiškėjui konkrečiai skirtos baudos dydis už 2022 m. rugpjūčio mėn. padarytus pažeidimus apskaičiuotas nuo 2022 metais jo gautų pajamų, t. y. Taryba iš esmės, kaip nurodo savo procesiniuose dokumentuose, atskaitos momentą, pagal kurį nustatomi „praėję finansiniai metai“ EĮ 36 straipsnio 1 dalies 2 punkto taikymo tikslais, siejo su Nutarimo priėmimo momentu.

Pareiškėjo vertinimu nurodyta norma nenumato, kad finansiniai metai, pagal kuriuos skaičiuojamas sankcijos dydis, siejami su nutarimo, kuriuo skiriama sankcija, priėmimo data.

Teisėjų kolegija pažymi, kad iš esmės identiškai duomenys baudos apskaičiavimui yra nustatomi pagal kai kuriuos kitus įstatymus, kaip antai Konkurencijos įstatymą, Reklamos įstatymą ir kt. Iš LVAT praktikos dėl pastarųjų įstatymų nuostatų taikymo matyti, jog paprastai atskaitos momentas pagal kurį nustatomi praėję

finansiniai metai yra sprendimo skirti sankciją priėmimo data. Konkurencijos bylose dėl klausimo, nuo kurių metų ūkio subjekto pajamų turi būti skaičiuojama bauda, LVAT yra išaiškinęs, kad praėję ūkiniai metai paprastai turėtų būti suprantami, kaip pilni paskutiniai ūkiniai metai iki Konkurencijos tarybos nutarimo priėmimo momento. Tačiau tam tikrais atvejais, kai objektyviai negalima remtis tų metų duomenimis (dėl jų realaus ar potencialaus nepatikimumo, neadekvatumo ar kt.), praėję ūkiniai metai gali būti siejami ir su kitu artimiausiu konkurencijos institucijos sprendimo priėmimo dienai vienerių ūkinių metų laikotarpiu (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos bylose dėl sankcijų už konkurencijos teisės pažeidimus taikymo apibendrinimo 216–218 p.). Spręsdamas dėl baudos skyrimo pagal Vartotojų teisių apsaugos įstatymą LVAT vertino, jog pareiškėjo procesiniuose dokumentuose nurodyti argumentai, kad apskaičiuojant baudos dydį, turėjo būti vadovaujamasi 2022 m. duomenimis apie pajamas, niekuo nepagrįsti: Taryba sprendimą priėmė 2024 metais, todėl, siekdama tinkamai individualizuoti skiriamą baudą, turėjo vadovautis duomenimis apie pareiškėjo pajamas praėjusiais, t. y. 2023, finansiniais metais; aplinkybė, kad tyrimas pradėtas 2023 m. spalio mėnesį ir kad pareiškėjas buvo pateikęs 2022 m. audituotos finansinės ataskaitos duomenis, nėra reikšminga (2025 m. lapkričio 26 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eA-1426-624/2025 32.1 p.).

Pareiškėjo argumentų, susijusių su aplinkybe, jog jam skirta konkreti piniginė sankcija buvo apskaičiuota nepagrįstai atsižvelgiant į jo 2022, o ne 2021 metų reguliuojamos veiklos pajamas, kontekste pastebėtina, jog EĮ 36 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato tik maksimalų galimos energetikos įmonei skirti baudos dydį. Ginčo teisiniams santykiams taikytinos EĮ nuostatos suteikia Tarybai plačią diskreciją sprendžiant dėl konkrečios energetikos įmonei skirtinos piniginės baudos dydžio už atitinkamų įstatymų nuostatų pažeidimus. Individualizuojant sankcijas už tokio pobūdžio pažeidimus, kokie yra nagrinėjami šioje byloje, esminę reikšmę turi konkretus piniginės baudos dydis, o šios baudos dydžio santykis su EĮ 36 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytomis pajamomis yra reikšmingas sprendžiant klausimą, ar Tarybos paskirta bauda neviršija įstatymų leidėjo apibrėžtos maksimalios sankcijos ribos. Kadangi nagrinėjamu atveju pareiškėjas nenurodo, kad jam skirtos piniginės baudos dydis viršytų 10 proc. 2021 ar 2022 metų jo iš reguliuojamos veiklos gautų pajamų, šie jo skundo argumentai yra nereikšmingi bylai išspręsti.

Skiriant konkrečią sankciją energetikos įmonėms, vadovaujantis EĮ 36 straipsnio 8 dalimi bei Sankcijų skyrimo taisyklėmis atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, pavojingumą, trukmę ir pasekmes, atsakomybę sunkinančias ar lengvinančias aplinkybes.

Šiuo aspektu pažymėtina, kad iš skundžiamo teismo sprendimo matyti, jog pirmosios instancijos teismas patikrino Nutarimo dalies, kurioje nuspręsta skirti pareiškėjui baudą, teisėtumą ir pagrįstumą, bei nustatė, jog baudos dydis yra proporcingas, pagrįstas ir teisingai parinktas, o Taryba Nutarime įvertino visas Įstatyme ir Sankcijų skyrimo taisyklėse numatytas aplinkybes, turinčias įtakos baudos dydžiui. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nepateikia priešingų argumentų dėl teismo atlikto vertinimo, todėl teisėjų kolegija šiuo klausimu plačiau nepasisako.

Apibendrindama išdėstytus motyvus, teisėjų kolegija sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės tinkamai aiškino ir taikė materialiosios ir proceso teisės normas, todėl priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas. Kadangi galutinis teismo procesinis sprendimas yra ne pareiškėjo naudai, jis neįgyja teisės į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (ABTĮ 40 str. 1 d.), todėl pareiškėjo prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą yra netenkinamas.

## Rezoliucinė dalis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

**nutaria:**

Pareiškėjo (duomenys neskelbtini) apeliacinį skundą atmesti. Regionų administracinio teismo 2025 m. sausio 21 d. sprendimą palikti nepakeistą. Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Jolanta Malijauskienė
Iveta Pelienė
Virginija Volskienė